

La humanitat

Any II : Núm. 170
Barcelona, 27 de maig de 1933

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telefons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador LLUIS COMPANYS

A la sessió parlamentària d'ahir, el senyor Ossorio i Gallardo va parlar de l'Estatut de Catalunya en termes de gran cordialitat i comprensió

El temperament de la «meseta» castellana

Mantes vegades hem afirmat des d'aquestes pàgines que els pobles obeïen en les seves reaccions a impulsos obscurs derivats del seu temperament biològic, tan variat i diferent segons els climes i les condicions geogràfiques del terreny.

La violència i el sentit de domini, serien, doncs, tal volta, una expressió política de determinades característiques biològiques i temperamentals? En tot cas, i per el que pugui significar de positiu en l'estructuració del "conlleamiento" que reclama l'il·lustre pensador castellà senyor Ortega i Gasset (D. Josep), com única solució als problemes polítics plantejats, tant com per a poder senyalar, amb un testimoni de tan positiva vàlua, les diferències racials dels pobles ibèrics, reproduïm, a continuació, una interessant interpretació del temperament castellà, deguda a la fina observació de l'eximi filòsof abans citat.

"El aire de la meseta, seco y esencial, toca una vez y otra con sus dedos sutiles de hipnotizador las pobres fibras de nuestros nervios y las va poniendo tersas, tirantes vibrantes como cuerdas de arpa, como trenzas de ballesta, como jarcias de nave atormentada. Cualquier cosa, la más leve nos hace retremblar de los pies a la cabeza. El castellano queda de esta suerte convertido en un aparato peligroso: para él, vivir es dispararse."

Josep ORTEGA i GASSET
"El Espectador". Tomo III (1921)

El que opinen els parlamentaris catalans del discurs d'Ossorio i Gallardo

Madrid. — Els reporters parlamentaris demanaren als diputats catalans el seu parer sobre el discurs pronunciat ahir pel senyor Ossorio al Congrés.

Heu-vos ací les respostes:

El Sr. Companys: El senyor Ossorio s'ha expressat amb una gran sinceritat i amb un concepte molt elevat, net de tota passió. Malgrat que podríem fer moltes objeccions a alguns punts del seu discurs, en general molt bé.

El doctor Aiguader: El més important del discurs del senyor Ossorio ha estat la serenitat en l'expressió i el sentiment de la realitat, molt ben exposat, perquè coneix Catalunya i la seva situació actual. Respecte l'Estatut, nosaltres som maximalistes i, per tant, discrepem en alguns extrems del seu discurs, però repetixo que ha donat la solució. En la forma com ha exposat el problema, val més encara que la cordialitat.

El senyor Rahola: El discurs del senyor Ossorio i Gallardo ha aclarit l'ambient i ha col·locat la qüestió en un terreny que permet que es desenrotlli d'una manera fecunda. Tots nosaltres l'hem aplaudit i encara que hi ha coses amb les quals no estem d'acord, en el to general, en el sentit de comprensió, sí.

«El Socialista» diu que no pot produir-se cap crisi, ni governamental ni parlamentària

Madrid. — "El Socialista", fent-se ressò dels rumors circulats durant el dia d'ahir, diu que no pot produir-se la crisi ni governamental ni parlamentària.

En un altre solt, assegura que, en un dels discursos que es pronunciaran demà en el debat sobre la totalitat de l'Estatut català, s'exposaran, entre altres, les següents idees:

L'Estatut català estava fet abans de la Constitució i inspirat sobre la idea que la República espanyola seria federal, i, en no és-

Els senyors Lluhi i Abadal han coincidit en les seves apreciacions en els següents termes: El senyor Ossorio i Gallardo ha purificat l'ambient moribós i ha prestat un gran servei a la República, com ningú. El problema de l'Estatut s'ha orientat en el seu propi camí.

El senyor Nicolau: El discurs del senyor Ossorio ha estat molt favorable per a la discussió de l'Estatut, més que pel que ha dit, pel to amb què ho ha fet. Aquest és el camí per a tots. Cal cercar la solució. Es clar que el senyor Ossorio coneix el problema pel temps que ha estat allà.

El Sr. Hurtado: No puc deixar d'expressar el meu elogi sincer al senyor Ossorio. Amb el seu gran discurs ha prestat a la República un servei inapreciable, col·locant el problema de l'Estatut en els termes de concòrdia en què s'ha de resoldre. Però hi ha un fet de gran novetat que he de recollir: L'extraordinària sensibilitat de la Cambra que a part de percebre aquestes emocions demostra el seu sentit de la responsabilitat. El discurs del senyor Ossorio no s'hauria pogut pronunciar en l'època de la monarquia, però afortunadament a Espanya han passat moltes coses i la política ja no és aquella.

ser-ho, l'Estatut de Catalunya no encaixa en la Constitució. Per tant, sols pot concedir-se l'Estatut a base del dictamen fet per la Comissió, d'acord amb les normes de la Constitució.

Aquesta part de l'Estatut no serà revisable sinó amb les garanties que s'estableixen en aquell dictamen.

Quant a la part de Finances, l'autor del discurs indicarà que sols podrà concedir-se la contribució territorial.

Aquest solt de "El Socialista" és al que s'han referit els periodistes a la sortida del Consell de ministres, i el senyor Azaña ha indicat que no tenia cap base real.

El diputat senyor Ossorio i Gallardo que amb motiu de la discussió de l'Estatut de Catalunya, al Parlament, ha pronunciat un magnífic discurs

Els ministres de la República, comenten el discurs del Sr. Ossorio i Gallardo

Madrid. — El discurs del senyor Ossorio i Gallardo ha merescut per part dels ministres, el següent comentari:

El cap del Govern: El discurs del senyor Ossorio m'ha semblat molt bé. Crec que ha pronunciat un magnífic discurs i ha prestat un gran servei al país i a la República. Ha posat la qüestió en els seus justos termes i serà convenient que aquesta oració es difongui perquè el país s'assabenti de quins són els veritables termes del problema. A més ha pronunciat el discurs polític que era interessant que es fes a la Cambra, profunditzant en el problema i exposant-lo amb una gran serenitat.

El ministre d'Hisenda: Ha estat un gran discurs, ple de doctrina i de cordialitat. Ha prestat el senyor Osso-

rio un bon servei a Espanya, a Catalunya, a la República i al Govern.

El ministre de Justícia: Valg a dirlos el que poques vegades. Un gran discurs i un gran acte polític del senyor Ossorio i Gallardo que ha prestat un gran servei a la República.

El senyor Prieto ha estat preguntat pels periodistes sobre quines seran les línies generals del discurs que demà pronunciarà el cap del Govern. El senyor Prieto ha contestat:

No em molesteu, que el Consell no té ampliació, perquè l'única ampliació possible seria facilitar el discurs íntegre.

Després se li ha preguntat quina impressió li havia produït el discurs del senyor Ossorio i l'actitud de la Cambra, que l'havia aplaudit unànimement.

—Doncs aleshores — ha respost — hi ha una base per a la solució.

El President Macià parla del cens electoral i de l'Estatut

El President de la Generalitat, avui, com cada divendres, ha rebut els periodistes en el seu despatx oficial de la Presidència.

En entrar els informadors a l'audient despatx, el senyor Macià els ha anat a trobar i immediatament els ha exhibit un retall de diari que publica una Ordre del Govern Central, en la qual ordre es disposa que el cens electoral no sigui enllestit fins al darrer de desembre de l'any corrent.

—Ja veuen, doncs —ha dit—, que en les primeres eleccions no serà possible que votin les dones, no per imposició meua, sinó a causa de força major.

Em sap greu insistir novament sobre aquest afer, però com que sembla que una part de premsa encara segueix la campanya empresa fa una temporada, és per aquesta causa que torno a parlar del mateix.

Jo, com ja he dit diverses vegades, així que s'aprovi l'Estatut, convocaré eleccions amb el cens que hi hagi.

Un periodista li ha preguntat seguídament què opinava del parlament del senyor Lerroux, en el debat de l'Estatut.

—Sembla—ha respost el President— que Lerroux va sortejat molt bé la seva situació, evitant una crisi i fent obra patriòtica.

En el que es refereix a Catalunya, és una cosa imprecisa... Sobirania Nacional, és una paraula molt elàstica. Hom ignora el seu significat segons en quins casos s'empri...

Hom li ha preguntat si la Generalitat realitzava ja alguns treballs de preparació per quan s'aprovi l'Estatut.

—Me n'ocupo molt—ha respost—i me n'ocuparé molt més. Llavors la Generalitat s'haurà d'estructurar com a Govern autònom i no com a una simple Diputació com actualment.

Hi ha molts assumptes preparats i d'altres que s'enllesteixen. Des del primer de gener de l'any 1933, aprovat l'Estatut, començarem a actuar en tots els aspectes. El pressupost de l'Estat regirà fins al darrer de desembre i per aquesta causa no podrem actuar fins passada aquesta data.

Un dels informadors ha preguntat al President què li havia semblat el discurs d'Ossorio i Gallardo.

—El discurs d'Ossorio i Gallardo —ha respost—, és un discurs que s'ha de llegir amb molta atenció. És un home que val molt i diu les coses com vol... De vegades, en mig de paraules dolces, hom n'hi pot trobar alguna o algunes que no ho siguin tant... S'ha de llegir amb molta atenció.

—I del discurs del senyor Azaña?

—Azaña —ha respost— parlarà clar; cada polític és com és.

—Cada polític —ha insistit— té la seva manera d'expressar-se i la seva intenció.

—I de l'Estatut?

—Ara encara no es pot formar opinió. Quan es discuteixi el vot particular, llavors veurem clarament què és el que volen concedir a Catalunya.

—En una paraula —ha acabat dient—. Jo sóc optimista per sobre de tot. El que em dona més força és que els catalans tinguin fe en ells mateixos. Dites aquestes paraules, el senyor Macià s'ha acomiadat amablement dels periodistes.

HAN CANVIAT LES COSES L'ESTAT TÉ CREDIT A CATALUNYA

Madrid. — "El Sol", en una correspondència de Barcelona, diu el següent:

"Han cambiado las cosas, y sobre todo y de raíz el Estado. Ahora el Es-

tado tiene crédito en España y, por lo tanto, en Cataluña. No se desconfia de él, ni se le teme por su inconsecuencia. Se le quiere y respeta por su soberana autoridad y por su prestigio. Y Cataluña sabe que puede elevarle sus aspiraciones legítimas sin miedo de ser burlada. La soberanía está ya en el pueblo. La expresión de esa soberanía es el Parlamento: las Cortes constituyentes, que son soberanas para hacer y deshacer. Cataluña tiene, también, confianza sin límites en las Cortes. No importan las discusiones, ni los regateos. Sabe que tampoco la desoirán por motivos políticos, porque cree hondamente que estas Cortes no sabrían, ni podrían, ni querrían hacerlo. Y todo ello, al final, ¿qué representa? Podrá representar el logro de determinadas y justas ventajas para Cataluña, no cabe duda. Pero representa, antes y después, y para siempre, la existencia de una España mejor, más íntimamente grande, próspera y viva."

La valor de la llengua catalana

La transcendència que té per a la vida normal de tot poble l'ús de la llengua vernaclea, és cosa reconeguda arreu. La nostra llengua, la llengua catalana, ha volgut ésser considerada per alguns com una excepció, com una forma dialectal sense importància.

No és així, en realitat, i la vella llengua de la ribera mediterrània del nord d'Espanya, la llengua usada tradicionalment pels catalans, representa un magnífic instrument de cultura i és un alt exponent de la vida catalana.

Sobre una qüestió tan important com aquesta, és interessant de conèixer el criteri d'un dels intel·lectuals madrilenys més estimables:

"Vosotros, los que habéis sido acusados de moveros por impulsos limitativos y restrictivos, habéis demostrado, no a nosotros, que ya lo sabíamos, sino a los que se obstinaban en ignorarlo, que vuestro fervor catalán está transido de españolismo histórico, de patriotismo henchido de universalidad y que vuestro idioma glorioso, no es un instrumento regional, sino la medula insustituible e indestructible de vuestra unión con las demás regiones españolas y con el mundo."

GREGORIO MARAÑÓN
Discurs a l'Hotel Ritz, amb motiu de la vinguda a Barcelona dels intel·lectuals castellans (1930).